

Rek. 40/2017/hodlbart D 2017

Tidligere nummer	A 1729/holdbart
Behandles i	Utvalget for et bærekraftig Norden

Utvalget for et bærekraftig Nordens betenkning over

Felles nordisk kampanje for å vise og skape forståelse for hvor effektive og nyttige pant-ordningene i Norden (Rek. 40/2017)**Forslag**

Utvalget for et bærekraftig Norden foreslår, at

Nordisk råd tar meddelelsen til etterretning og anser rek 40/2017 *Felles nordisk kampanje for å vise og skape forståelse for hvor effektive og nyttige pant-ordningene i Norden som ferdigbehandlet* for rådets del

Bakgrunn

Rekommandasjonen har følgende formulering:

Nordisk råd rekommanderer Nordisk ministerråd

å inngå i dialog med pantorganisasjonene og bryggeriforeningene i Norden om samarbeid om en felles nordisk kampanje for å vise og skape forståelse for hvor effektive og nyttige pant-ordningene i Norden er

Meddelelse fra Nordisk Ministerråd

Nordisk Ministerråd ønsker at understrege, at arbeidet for at fremme en sirkulær økonomi står helt sentralt i det nordiske samarbejde. Her er netop pantordninger og forbrugeradfærd en ud af flere initiativer. Pantordningerne i vores lande er utviklet i et tætt privat-offentligt samspill, med ofte private aktører – bryggerierne og deres distributionsled – som helt afgørende partnere.

Dialogen mellem disse aktører og de offentlige myndigheder og ministerier finder i vores lande oftest sted på nationalt plan, ligesom pant-kampanjer organiseres og udfoldes nationalt. Eksempelvis har alle de nordiske lande initieret eller pågående initiativer omhandlende pantsystemer både i Norden, men også udenfor Norden. Finlands Miljöcentral SYKE har igangsatt et projekt kaldet "From waste to secondary materials" indenfor det europæiske EPA-netværk¹. Projektet omhandler ni europæiske case studier, hvor affald er blevet genanvendt som en ressource. En af eksemplerne herunder, er en analyse af pantsystemet for plastflasker i Finland. Resultater-

¹ <http://epanet.pbe.eea.europa.eu/>

ne forventes at være klar marts-april 2018 og forventes at blive spredt i de europæiske lande via EPA-netværket. Endvidere for Finland, informerer den ansvarlige for et retursystem for drikkevarebeholdere om retursystemets funktion. I Sverige gennemfører Returpack jævnligt kampagner for at informere konsumenterne om miljøfordelen ved pantsystemet. De norske returselskaberne har en løbende kampagne for at oplyse om fordelene ved genanvendelse, og for at fremme gode miljøvalg (loop.no). I Danmark iværksætter Dansk Retursystem A/S indsamlingsinitiativer og gennemfører periodevis kampagner for at sikre forbrugernes kendskab til retursystemet. Denne indsats har bidraget til at retursystemet løbende har været i stand til at opnå stigende returprocenter. Island har siden 1989 haft et velfungerende og effektivt landsdækkende pantsystem for genanvendelse af emballage for drikkevarer. Systemet bygger på en aktiv indsats og samarbejde mellem myndighederne og bryggerierne. Alligevel er det en stadig udfordring at vedligeholde de gode resultater man har opnået. En af dagens største udfordringer er det stigende antal turister som ikke kender til pantsystemet. Derfor er der nedsat en arbejdsgruppe med det formål at styrke formidlingen af information om pantsystemet med turister, men også den almindelige borger som målgrupper.

Nordisk Ministerråd vil endvidere, i denne besvarelse, tillade sig kort at beskrive Ministerrådets arbejde med cirkulær økonomi.

Arbejdet med omstillingen til en cirkulær økonomi er ikke et nyt tema for hverken de nordiske lande eller Nordisk Ministerråd. Nordisk Ministerråd har igennem flere initiativer og aktiviteter vist, at Norden kan og vil være foregangsland, når det handler om omstillingen til en cirkulær økonomi.

Nordisk Ministerråd har gennem årene igangsat og gennemført flere indsatser og aktiviteter i form af rapporter, seminarer og workshop om temaet cirkulær økonomi, herunder pant. Endvidere har miljø- og klimasektoren tre nordiske miljøarbejdsgrupper, som arbejder med cirkulær økonomi med forskellig faglig indgangsvinkel.

I det følgende beskrives kort udvalgte projekter og programmer produceret af miljø- og klimasektoren, som i større eller mindre grad omhandler cirkulær økonomi. Den nordiske arbejdsgruppe for affald (NAG) har eksempelvis produceret projektet "Moving towards a circular economy – successful Nordic business models" i 2015, som indeholder et case-katalog af 18 eksempler på nordiske virksomheder, som er en del af den nordiske cirkulære økonomi. Endvidere har arbejdsgruppen for miljø- og økonomi (MEG) udført projektet "Critical metals in discarded electronics: Mapping recycling potentials from selected waste electronics in the Nordic region" (2016), som fokuserer på affaldsstrømme for kritiske metaller samt politiske instrumenter for effektiv forvaltning af denne ressource. Arbejdsgruppen for bæredygtig konsumtion og produktion har produceret projekt "Circular Public Procurement in the Nordic Countries" (2017), som omhandler best practice i de nordiske lande, når det gælder offentlige indkøb og cirkulær økonomi. Endvidere har miljø- og klimasektoren

som en del af det danske formandskab i 2015 afsluttet den nordiske tekstilhandlingsplan "**Norden – velklædt i et rent miljø**". Miljø- og klimasektoren har også igangsat programmet "Nordic programme to reduce the environmental impact of plastic", som bygger videre på tidligere fællesnordiske indsatser inden for plastområdet, og som skal øge den viden og bevidsthed om plast som allerede eksisterer i Norden. I Programmet fokuseres der også på den rolle, som plast spiller i forbindelse med omstillingen til en cirkulær økonomi.

Fælles for disse indsatser er, at de overordnet er konkrete eksempler på, hvordan de nordiske lande bedre kan arbejde sammen om at opnå en cirkulær økonomi, men også hvordan nordisk best practice og løsninger kan influere EU politik og inspirere globalt. Endvidere illustrerer de nævnte indsatser, at der er fokus på cirkulær økonomi i Norden, samt at der eksisterer flere forskellige tiltag for at opnå en cirkulær økonomi regionalt og globalt i form af økonomiske virkemidler, kommunikationsindsatser, erfaringsudveksling, forskning etc. MR-MK vurderer, at pant er en del af denne samlede palet af forskellige typer af virkemidler, som bør vurderes samlet ift. visionen om en cirkulær økonomi.

På baggrund af det pågående arbejde i Nordisk Ministerråd såsom arbejdsgruppernes arbejde med cirkulær økonomi samt Tekstilhandlingsplanen og Plastprogrammet, vurderer Nordisk Ministerråd, at der allerede arbejdes med og forventes fortsat at arbejde med mange forskellige tiltag og ikke mindst redskaber, når det handler om at indfri visionen om cirkulær økonomi, samt når det handler om at vise og eksportere gode nordiske løsninger globalt. Endvidere har alle de nordiske lande initieret eller pågårnde initiativer omhandlende pantsystemet både i nordisk regi, men også i andre lande. Resultaterne af disse forventes at være relevant for nordiske interessenter, men også på et globalt niveau.

I lyset af, at dialogen mellem pantorganisationer, bryggeriforeninger og de offentlige myndigheder og ministerier således finder sted nationalt og i vores lande fører til projekter og kampagner, så finder Nordisk Ministerråd ikke, at der er grundlag for en fælles nordisk kampagne, og Nordisk Ministerråd ønsker derfor ikke at indlede en dialog med pantorganisationer, bryggeriforeninger om dette.

Nordisk Ministerråd anser hermed at rekommandationen for delvis opfyldt.

Utvalgets synspunkter

Utvalget for et holdbart Norden mener at pantsystemene kunne være en merkesak for Norden, og kunnskap herom en god eksportvare til land, som ønsker å understøtte utviklingen av den sirkulære økonomien. At utbrede kunnskap om de nordiske erfaringer med pant-systemer mener utvalget vil kunne bidra til positive bevissthet i Norden og fremme utviklingen av den sirkulære økonomien i Europa og internasjonalt.

Det er ikke mange land som kan stille opp med liknende positive erfaringer med pantsystemer. Nordens erfaringer er derfor verdifulle for mange andre land.

Utvalget noterer med tilfredshet at Nordisk ministerråd (NMR) gjennom enkelte initiativer har bidratt til å fremme utviklingen av den sirkulære økonomien i Norden og formidlet opplysninger om nordiske erfaringer internasjonalt. Pantsystemene spiller en voksende rolle i Nordens forsøk på å fremme den sirkulære økonomien. Danmark har til eksempel nylig besluttet å utvide sitt system til å dekke flere produkter. Derfor er utvalget skuffet over at NMR ikke er klar til å følge Rådets anbefaling at inngå i dialog med relevante aktorer om en mulig nordisk kampanje for å skape økt kunnskap og bevissthet om hvordan pantsystemene gir betydelig miljøgevinst. Utvalget håper at ideen lever videre og vil inngå i NMRs overveielser om fremtidige felles nordiske innsatser på dette området.

Nuuk, den 13. september 2018

Angelika Bengtsson (SD)

Christian Poll (ALT)

Eva Biaudet (sv)

Heidi Greni (Sp)

Ingalill Olsen (A)

Jan Erik Messmann (DF)

Kari Kulmala (blå)

Karin Gaardsted (S)

Kolbeinn Óttarsson Proppé (VG)

Lars Tysklind (L)

Laura Tàunâjik (S)

Pauli Trond Petersen (T)

Stina Bergström (MP)

Susanna Koski (saml)

Suzanne Svensson (S)

Thomas Finnborg (M)

Vilhjálmur Árnason (Sj.)

Villum Christensen (LA)